

Cieężka sytuacja w górnictwie Zagł. Dąbr.

Miasto Dąbrowa chce przejąć kop. „Reden”

SOSNOWIEC, 4.2. (Tel. wł.). W związku z katastrofalną sytuacją w przemyśle Zagłębia Dąbr. przybył wczoraj do Zagłębia dyrektor departamentu gór. p. Kłott, który w inspektoracie pracy odbył konferencję z przedstawicielami robotników, a potem z przemysłowcami.

Konferencja miała charakter informacyjny, toteż wszyscy obecni wytykali swoje żale, domagając się odpowiednich zarządzeń władz.

Przedstawiciele robotników żalili się, że rząd zbyt mało uwagi poświęca Zagłębiu Dąbrowskiemu, które krzywdzone jest przedzwyczajnie przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu przy udzielaniu za mówień na dostawę węgla, oraz przydziałach węglowych.

Wskazano na katastrofalną sytuację w górnictwie Zagłębia, które skutkiem takiego właśnie traktowania w ostatnich pięciu latach zamknięto 10 kopalni, redukując około 8 tys. górników. Na 28 tys. górników, tylko 18 tys. pracuje około 3 tygodnie w miesiącu, reszta natomiast głoduje z rodzinami. Ludzie ci są zniszczeni materialnie.

Pozatem wskazano na fakt rządzenia przez Konwencję Węglową nadaniami górnictwem. Konwen-

cja nie chce udzielać prawa na wydobywanie węgla przez małe kopalnie, chociaż sama węgla tego nie wydobywa. W ten sposób niszczy przemysł, pozbawiając ludzi pracy. Robotnicy stwierdzają, że w ten sposób przemysłowcy powiększają świadomie bezrobocie. Domagano się również uruchomienia kopalni „Reden”. O ile Gwarantstwo nie chce uruchomić tej kopalni, przydział „Redenu” winien być cofnięty. Poruszano jeszcze sprawy urlopów robotniczych, dekretu węglowego rządu i chęci obniżki płac robotniczych.

Po tej konferencji dyr. Kłott rozmawiał z przemysłowcami.

DĄBROWA GÓRNICZA, 4.2. (Tel. wł.). Wybiera się do Warszawy delegacja m. Dąbrowy, ażeby u władz centralnych interweniować w sprawie uruchomienia kopalni „Reden”.

Los kop. „Reden” nie może być obojętny dla miasta, które musi z konieczności opiekować się 600 pozbawionymi chleba rodzinami. Funduszy na ten cel miasto nie posiada i dlatego znajduje się w dużym kłopotcie. Z drugiej strony miasto od kop. „Reden” otrzymywało pokasne sumy podatkowe, które odpadły skutkiem zamknięcia kopalni.

Jednym z głównych argumen-

tów, przemawiających za uruchomieniem, będzie znane oświadczenie urzędu górnictwa, który stwierdził, że kopalni nie grozi już żadne niebezpieczeństwo. W kopalni samorządowych Dąbrowy uważana jest znowu ewentualność przejęcia kop. „Reden” przez miasto, któreby na własne ryzyko uruchomiło i prowadziło ją. Projekt ten znajduje coraz więcej zwolenników i, gdyby Gwarantstwo „Renard” upierało się nadal przy zamknięciu tej kopalni, to przypuszczalnie Dąbrowa przedłożyłby władzom taką propozycję.

Wysoki dostojnik Watykanu

wizytuje zakłady kościelne na Pomorzu

TORUŃ, 4.2. (Tel. wł.). Obecnie bawi w Polsce specjalna komisja papieska z Rzymu, wizytująca wszystkie uczelnie i zakłady kościelne w całej Polsce. W tych dniach bawił wizytator apostolski w Chełmie i stąd przybył do święcia, do konwiku biskupiego „Gregorianum”, gdzie uroczystie powitano wizytatora, o. Anzelma, karmelitę, przybyłego w towarzystwie delegata biskupiego ks. prał. dr. Kirssteina z Pelplina. Podczas kilkogodzinnego pobytu w internacie zapoznał się z dziełami domu oraz licznymi jego wychowankami, przemówił do nich serdecznie po polsku. Następnie zwiedził też wizytator kaplicę „Domu św. Jana”, dokąd wychowankowie konwiku uczęszczają codziennie na Mszę św.

Odkrycie zwłok powstańca

zakałowanego przez Niemców przed 16 laty

POZNĄ, 4.2. (tel. wł.). Donoszą z Solca Kujawskiego o odkryciu zwłok powstańca wielkopolskiego ś. p. Olejnika, który przed 15 laty został w potworny sposób zamordowany przez Grenzschutz i zakopany w lasach wsi Dąbrowa Wielka. Zwłoki odnaleziono w lasach gminy Solca na głębokości 2 metrów. Ś. p. Olejnik znalazł śmierć, wyruszając na ostatni patrol z Brzozy w kierunku Solca Kujawskiego. Patrol został zasypyany kulami przez Niem-

ABC SPORTOWE

Na dwa dni przed olimpiadą

W Garmisch niema mrozu i śniegu

Nad zimową olimpiadą w Garmisch-Partenkirchen zawisła groźna chmura. Już w jutrzejszy w czwartek ma odbyć się uroczystość otwarcia olimpiady zimowej, a tymczasem w Garmisch pada deszcz i temperatura sięga 5 st. ciepła. Deszcz pada nawet na wysokości 1800 metrów. Nic więc dziwnego, że nastrój uczestników i organizatorów igrzysk olimpijskich jest ponury.

W przewidywaniu dalszego braku śniegu opracowano plany ewentualnego przeniesienia rozgrywek narciarskich na Zugspitze, na wysokość ponad 2000 metrów. Nie potrzeba roz- wodzić się nad tem, że olimpiada w takich warunkach straciłaby zupełnie na atrakcji. Niepodobniestwem bo-

wiem byłoby przewiezienie kilkudziesięciu tysięcy widzów na teren Zugspitze. Wraz z zupełnym brakiem mrozu nie odbyłyby się rozgrywki łyżwiar- skie, jeśli chodzi o jazdę szyb- ką. Nie jest zagrożona tylko jazda fi- gurowa na lodzie i hokej, bowiem w Garmisch znajduje się sztuczne lodowisko, które pozwala na rozgrywa- nie konkurencji łyżwiarzów i hoke- ja nawet przy temperaturze ponad 20 st. ciepła.

Dzięki niezmordowanej energii or- ganizatorów potrącono jako - tako przystosować skocznię narciarską zwożąc śnieg koszami i w ten spo- sób w niedziele odbył się międzyna- rodowy konkurs skoków. W konkur- sie wzięło udział 40 zawodników re- prezentujących 11 państw. Zwyciężył niespodziewanie Szwed Eriksson, bi- jąc najlepszych Norwegów i ustala- jąc nowy rekord skoczni. Eriksson miał skoki 80 i 81 m. Drugie miejsce zajął Birger Rund (Norwegia) ze sko- kami 74 i 76 metrów, 3-ci był Amery- kanin Mikkelsen - 76 i 78 m. Trzy następne miejsca zajęli Norwegowie: Soerensen - 71 i 76 m. Zygmunt Ruud - 71 i 76 m. oraz Kolterud - po 77 m. 7-my był Japończyk Iguro - 73 i 76 m.

Narciarze polscy zajęli następują- ce miejsca: 20) Marusz Andrzej - 71 i 69 m. 23) Czech Bronisław, 32) Stanisław Marusz. Ostatni choro- wał przed kilku dniami, jednak dzie- ki troskliwej opiece lekarzy niemie- ckich szybko powrócił do zdrowia. Choroba jednak dała się we znaki Ma- ruszowi. Miał on bardzo długie sko- ki - 77 i 78 m., ale z upadkiem. Pod względem długości skoków Ma- rusz znalazłby się na drugim miej- scu. Zresztą atylem nie grzeszyli i po- zostali nasi narciarze.

Nie ulega wątpliwości, że w nar-

ciarstwie zatriumfują, podobnie jak i na poprzednich olimpiadach, Skandy- nawowie: Finlandia, Norwegia i Szwecja. W biegach faworytami są Finno- wie, w kombinacji zaś i w skokach Norwegowie.

Niewątpliwym mistrzem olimpij- skim w hokeju będzie Kanada. Wy- starczy powiedzieć, że Kanada zdo- była na trzech poprzednich olimpia- dach tytuły mistrzowskie, a ogólny bilans bramek na tych olimpiadach wyniósł 223:4 na korzyść Kanady. O następne miejsca walczyć będą U.S.A., Szwajcaria i Anglia.

W jeździe szybkiej na lodzie coje- dynek o pierwsze miejsce stoczą po- między sobą: Norwegia, U. S. A., Finlandia i Austria. W jeździe fi- gurowej na lodzie faworytami są: w jeździe pojedynczej panów - Au- strjak Schäfer, a wśród pań - slyn- na i bezkonkurencyjna Sonia Hehl- (Norwegia). Nazwa podwójna be- dzie walka pomiędzy parą niemiec- ką: Herber - Baier, oraz węgierską: Rotter - Szollas. W bobslajdach bez- konkurencyjni są Amerykanie.

We wtorek, w godzinach wiecz- nych wyjechał z Warszawy do Garmisch specjalny wysłannik redak- cji „ABC - Nowiny Codzienne”, red. Zygmunt Weiss. P. Weiss jest b. wielokrotnym rekordzistą polskim reprezentantem w meczach między- państwowych w lekkiej - atletyce, oraz dwukrotny czynny uczestnik igrzysk olimpijskich w Paryżu i Am- sterdamie.

Red. Weiss nadsyłać będzie z Gar- mish szczegółowe sprawozdania z przebiegu igrzysk olimpijskich. W ten sposób Czytelnicy „ABC - N. C.” będą mieli całokształt wydarzeń tej największej sportowej batalii świata.

Po zajęciach w Lesznie

Pogrzeb zabitego ulana

POZNĄ, 4.2. (Tel. wł.). Do- noszą z Leszna: W niedzielę odbył się pogrzeb ofiary zajęcia w Lesz- nie, ś. p. ulana Ign. Dworniczaka. Kondukt, poprzedzany przez orkie- strę 17 p. ul. delegację szwadron- nów z wieńcami i szwadron hono- rowy, prowadził ks. kapłan Łuko- wiak, a zamykała liczna rodzina i nieprzeliczone rzesze żałobnych uczestników. Zwłoki tragicznie

zmarłego, złożone na przystrojonej taczance, wyprowadzono z ko- szar im. Dąbrowskiego i odprowa- dzono na cmentarz wojskowy, gdzie przy spazmatycznym szło- chu zrozpaczonej żony i dziecka, przy dźwiękach marsza pułkowe- go, opuszczono trumnę na wiecz- ny spoczynek. Udział w pogrzebie wzięła również delegacja oficer- ów z zast. dow. pułk Królic- kim i delegacja podoficerów.

Losowanie 3 proc. Pożyczki lwystyc.

W dalszym ciągu losowania 3 proc. premijowej pożyczki inwesty- cyjnej wygrane padły na numery na- stępujące (pierwsze liczby oznaczają Nr. serii, drugie - Nr. obligacji):

Po 500 zł.: 102-14, 235-46, 333-37, 375-12, 557-46, 611-46, 699-11, 723-14, 852-16, 953-12, 1021-46, 1194-16, 1241-46, 1282-11, 1329-14, 1351-37, 1304-16, 1511-16, 1531-12, 1646-37, 1652-2, 1737-46, 1838-16, 1898-12, 2126-16, 2168-50, 2446-16, 2511-16, 2507-16, 2570-16, 2669-16, 2769-12, 2785-46, 2863-46, 2905-11, 2915-37, 3110-14, 3171-14, 3383-11, 3510-14, 3627-50, 3758-11, 3769-11, 4076-50, 4084-11, 4189-50, 4301-12, 4413-11, 4516-11, 4541-11, 4558-11, 4741-46, 4736-37, 4847-37, 4753-16, 4631-16, 5009-12, 5019-37, 5376-37, 5435-11, 5565-46, 5622-14, 5658-50, 55388-14, 6018-12, 6090-14, 6064-12, 6111-50, 6290-11, 6298-14, 6392-50, 6416-16, 6565-37, 6585-46, 6638-11, 6636-12, 6768-50, 6903-37, 7026-12, 7048-50, 7211-37, 7311-50, 7590-16, 7428-14, 7393-11, 7465-46, 7587-46, 7597-46, 7709-11, 7667-16, 7990-50, 7998-16, 8059-46, 8131-14, 8511-16, 8527-16, 8651-16, 8824-37, 9016-14, 9112-37, 9472-46, 9531-46, 9509-11, 9644-37, 9749-16, 9812-11, 9840-50, 1002-11, 10189-46, 10304-11, 10332-11, 10393-37, 10426-50, 10517-14, 10575-14, 10613-46, 10653-11, 10713-14, 10854-37, 10915-50, 10911-37, 10974-11, 10927-50, 11091-37, 11084-46, 11113-12, 11800-46, 11985-46, 12193-46, 12230-50, 12611-12, 12652-11, 12662-14, 12837-37, 12877-16, 12933-12, 13004-11, 13155-46, 13180-14, 13369-16, 13507-46, 13635-37, 13639-16, 13652-87, 13681-12, 13671-12, 13734-14, 13868-50, 13806-37, 14041-16, 14085-14, 14054-50, 14209-14, 14222-14, 14367-16, 14411-37, 14534-16, 14567-37, 14687-11, 14756-50, 14790-46, 14808-11, 14896-50, 15029-14, 15292-50, 15267-46, 15289-12, 15316-37, 15496-46, 15840-12, 15846-37, 15870-12, 15909-12, 15925-12, 15963-12, 16148-12, 16183-12, 16320-12, 16408-50, 16556-37, 16559-14, 16687-37, 16698-12, 16780-14, 16963-37, 17254-50, 17373-37, 17558-14, 17597-50, 17592-46, 17987-12, 18117-50, 18314-37, 18371-50, 18511-37, 18614-46, 18625-46, 19217-46, 19224-46, 19384-11, 19389-11, 19385-14, 19495-37, 19691-12, 19738-50, 19972-50, 19950-14, 20049-14, 20174-12, 20195-11, 20405-14, 20451-46, 20503-16, 20721-16, 20765-11, 20914-12, 21050-50, 21531-46, 21526-50, 21532-14, 21557-12, 21497-11, 21550-12, 21561-37, 21564-16, 21569-16, 21622-12, 21649-14, 21632-46,

21704-50, 21739-50, 21953-14, 22002-16, 22095-11, 22309-16, 22393-50, 22484-16, 25510-14, 25545-12, 22609-87, 22745-14, 22746-11, 22804-50, 22968-14, 22929-46.

Po 300 zł.: 246-21, 418-3, 527-12, 741-21, 901-21, 991-18, 1190-18, 1488-21, 1542-21, 1647-18, 1709-18, 1893-21, 2019-21, 2049-23, 2133-21, 2172-21, 2204-23, 2291-23, 2392-18, 2404-21, 2526-23, 2561-18, 2676-21, 2934-23, 2962-23, 3030-21, 3274-23, 3267-23, 3294-18, 3343-23, 3319-23, 3439-18, 3506, 3597-21, 3677-18, 3771-18, 3876-18, 3906-21, 3943-18, 3964-18, 4048-21, 4066-18, 4166-23, 4273-23, 4578-18, 4595-21, 4611-21, 4696-21, 5018-18, 5023-23, 5074-21, 5084-23, 5482-23, 5533-21, 5650-23, 5695-21, 5798-23, 5820-21, 6180-21, 6294-23, 6494-23, 6553-23, 6597-23, 6661-18, 6709-18, 6734-18, 7038-23, 7053-21, 7091-18, 7143-18, 7483-21, 7529-23, 7646-18, 7893-21, 8025-18, 8050-18, 8093-21, 8103-18, 8279-21, 8297-21, 8396-21, 8419-18, 8530-21, 8546-21, 8678-21, 8722-18, 8822-23, 8522-23, 9318-23, 9448-23, 9474-18, 9457-23, 9623-21, 9694-21, 9783-23, 9946-18, 10048-18, 10196-21, 10240-21, 10710-21, 11008-18, 11244-18, 11255-21, 11418-18, 11440-21, 11712-18, 11845-23, 12133-21, 12170-23, 12205-23, 12255-18, 12260-18, 12432-23, 12473-18, 12620-21, 12639-21, 12639-23, 12720-23, 12883-23, 12948-18, 13052-23, 13150-21, 13556-23, 13830-23, 13941-23, 14080-23, 14132-18, 14310-21, 14314-23, 14640-18, 14791-18, 14943-23, 14967-18, 15019-18, 15122-18, 15161-23, 15234-18, 15311-23, 15348-23, 15474-23, 15476-23, 15595-23, 15654-23, 15648-23, 15978-21, 16046-21, 16567-21, 16631-23, 16714-21, 16720-21, 16747-21, 16972-18, 16979-18, 17043-18, 17052-18, 17280-23, 17393-18, 17468-18, 17465-18, 17639-18, 17692-23, 18069-23, 18076-18, 18120-18, 18280-23, 18281-21, 18370-21, 18468-18, 18650-21, 18738-23, 18779-23, 18790-18, 18958-18, 18975-18, 19173-23, 19227-21, 19255-18, 19441-21, 19625-21, 19836-21, 19928-23, 19957-21, 20034-21, 20043-21, 20100-21, 20123-18, 20207-18, 20278-23, 20396-18, 20544-23, 20569-21, 20628-23, 20671-18, 20681-18, 20748-23, 20761-18, 20775-21, 20952-18, 20988-23, 21148-21, 21048-23, 21542-21, 21405-18, 21480-23, 21706-23, 21773-23, 21898-21, 22029-21, 22042-18, 22134-18, 22181-23, 22249-23, 22582-23, 22559-21, 22581-23, 22602-18, 22609-21, 22604-23, 22935-23, 22982-23.

Pudełko zapalek za 2,5 grosza

Aktualny wynalazek bydgoszczanina

BYDGOSZCZ, 4.2. (tel. wł.). „Kurjer Bydgoski” z dumą poda- je następującą wiadomość: W dniu 28 stycznia b. r. w państw- wym urzędzie patentowym w War- szawie zarejestrowany został apa- rat, przeznaczony do krajania zapalek na cztery części, tak, by każda część zapalnika można było użyć do rozniecenia płomyka. W ten sposób pudełko zapalek ko-

sztające 10 groszy, przy zastoso- waniu aparatu dostarczy czterokrotnie większej ilości zapalek. Jak nas poinformowano, wynalaz- cą tego „genjalnego” aparatu jest bydgoszczanin - p. Jan Krużyński. Już wkrótce, dzięki sfinanso- waniu fabrykacji aparatów p. Krużyńskiego, ukaza się one na rynku...

Samochód wpadł na drzewo

5 osób ciężko poranionych

KATOWICE, 3.2. (PAT). Na szosie w Wyrach, samochód oso- bowy wskutek defektu kierowni- cy najechał w pełnym biegu na przydrożne drzewo ulegając zu-

pełnemu rozbiciu. Trzej pasażerowie auta, a także zwoź i jego pomocnik, odnieśli poważne obra-żenia. Wszystkich odstawiono do szpitala.

Zona podpaliła

pijanego męża

LWÓW, 4.2. (Tel. wł.). Wczo- raj rozegrało się niesamowite za- jęcie w mieszkaniu Piotra Panasiu- ka, funkcjonariusza Małop. Tow. Naftowego przy ul. Tkackiej 8. Panasiuk powrócił do domu w sta- nie pijanym i zaczął się kłócić z żoną Zofią. W pewnym momencie Panasiukowa przyniosła z kuchni flaszkę z benzyną i, oblawszy nią

twarz męża, podpaliła ją skolei zapalną. Płonienie w jednej chwi- li objęło całą twarz Panasiuka. Przerażony Panasiuk, który w jed- nej chwili wytrzeźwiał, wybiegł do mieszkanka sąsiada, gdzie po- spieszono mu z pomocą i stłumio- no płomienie. Wezwany przez są- siadów lekarz stwierdził poparze- nie drugiego stopnia lewego poli- cka, ust i lewego ucha, poczem opatrzywszy go, poostawił w o- piece domowej. Policja po prze- prowadzonych dochodzeniach a- resztowała Panasiukową.

Odłot dzikich gęsi

z wiatrem mrozów

POZNĄ, 4.2. (Tel. wł.). Wczo- raj przed południem, osoby, któ- re, korzystając ze słonecznej po- gody, spacerowały po Parku So- lackim, zauważyły na wysokości około 50 metrów liczne stado dz- kich gęsi, lecące w kierunku po- łudniowym. Jak wiadomo, dzikie gęsi mają nieomylny instykt i ka- żej zimy, tuż przed nastaniem mrozów, odlatują na południe.

Rokowania

polsko-szwedzkie

Wczoraj w ministerstwie prze- mysłu i handlu rozpoczęły się ro- kowania handlowe polsko-szwedz- kie.

Krwawy zbir

sam wymierzył sobie sprawiedliwość

Po napadzie bandyckim na dom Marcina Szumigły we wsi Sobienie Biskupie, gm. Warsza- wo, woj. lubelskiego, policja wszczęła energiczny pościg za drugim uczestnikiem napadu, Władysławem Górskim. Jak już donosiliśmy, herszt bandy, Stanisław Kędziorek, został w czasie starcia z policją zabity na miej- scu napadu.

Onegdaj w godzinach rannych patrol policyjny, przetrzasnął

okolice zarośla, natknął się na zwłoki mężczyzny, w pobliżu któ- rego leżał rewolwer. Przeprowa- dzone dochodzenie ustaliło, iż jest to właśnie drugi sprawca na- padu, Władysław Górski. W cza- sie krwawego starcia z policją Górski został ranny w ud, a wie- dząc, że nie wymknie się z rąk policji, wymierzył sam sobie sprawiedliwość, oddając do sie- bie samobójczy strzał z rewolwe- ru w głowę.

przedstawia się następująco: grają Norwegia z Belgia, Austria z Polska, Jugosławia z Czechosłowacją. Zwy- cięzca meczu Monaco - Holandia ze zwycięzcą meczu Chiny - Francja, zwycięzca meczu Hiszpania - Niemcy z Węgrami, Grecja z Argentyną, Szwecja z Irlandią, Danja z Szwaj- caryją.

W strefie amerykańskiej Kuba wal- czy z Australią i Meksyk z U. S. A.

W obozie treningowym w Katowicach

uczestniczyć będzie 22 piłkarzy

Kapitan związkowy Pol. Zw. Pił- ki Nożnej, Kalaża, ustalił skład uc- zestników piłkarskiego obozu tre- ningowego, który odbędzie się w Ka- towicach od 7 do 14 b. m. Obóz ten przewidziany jest z okazji między- państwowego meczu Polska - Belgia, jaki w połowie lutego odbędzie się w Brukseli.

Do obozu wyznaczono następują- cych piłkarzy: Tatus, Peterek, Wię- cek, God, Pogodzik, Dydko (Śląsk), Albański, Wasiewicz, Matjas, Luch- ter, Niechciol (Lwów), Pawłowski, Gó- ra, Kisielski, Kotlarczyk II, Woź- niak, Wilczkiewicz (Kraków), Mar- tyna, Szczepaniak (Warszawa), Szer- like (Poznań), Galecki (Łódź).

Tenisści polscy

jadą do Grecji

Pol. Zw. Tenisowy wysłał do Gre- cji na zawody w dniach 11 - 13 kwietnia kilku czołowych tenisistów. Poza tym Związek przyjął zaprosze- nie Grecji na rozegranie meczu mię- dypaństwowego Polska - Grecja w Atenach. Program meczu obejm- wać będzie 7 spotkań: 4 mecze w grach pojedynczych panów, i pań, gra podwójna panów i gra mieszana.

W koszykówce męskiej AZS wy- grzał z drużyną RUS 49:33, a w ko- bieciej zremisował 8:8, przegrał zaś w koszykówce męskiej z drużyną Ka- lew 24:43, w kobieciej zaś wygrał z tą drużyną 23:15.

Przed meczem z Belgia

bokserzy przejdą obóz

Reprezentację bokserką Polski cze- ka 14 marca międzypaństwowy mecz z Belgia. Przed meczem tym Pol. Zw. Bokserski organizuje obóz, do którego wyznaczyl następujących pi- łkarzy: waga musza - Sobkowak Rotholc, kogucia - Czornik - Krze- miński, piorkowa - Polus - Sipm- ski, średnia - Chmielewski - Wle- deman, półciężka - Szymura - Do- roba i ciężka - Pilat - Szkwardo- ski i Choma.

Morze to potęga

Polski

Trzej policjanci, którzy brał udział w krwawym starciu (jak podawaliśmy), zostali ranni, przyczem jeden ciężko. Wszys- tkich przewieziono do szpitala powiatowego w Garwolinie, gdzie ciężko ranny policjant oko- ło godziny 9-ej rano zmarł.